

สรุปข่าวด้านการเกษตร ที่สำคัญของญี่ปุ่น

ประจำเดือนมกราคม 2567

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว

 OATOKYO

 www.opsmoac.go.th/tokyo-home

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ประจำเดือนมกราคม 2567

หัวข้อข่าว	หน้าที่
1. แหล่งปลูกข้าวของญี่ปุ่นทยอยหันไปปลูกข้าวพันธุ์ที่มีความทนทานต่อความร้อน (4 มกราคม 2567)	3
2. เหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto ส่งผลกระทบต่อด้านการเกษตรในพื้นที่ 4 จังหวัด (5 มกราคม 2567)	3
3. ผลสำรวจแนวโน้มตลาดผลไม้ของญี่ปุ่นในปี 2567 (6 มกราคม 2567)	4
4. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) กรณีที่ 6 ของฤดูกาลนี้ ในจังหวัด Gifu (6 มกราคม 2567)	5
5. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 ลดลงร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (6 มกราคม 2567)	5
6. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 (7 มกราคม 2567)	6
7. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นของญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 2 เดือน (10 มกราคม 2567)	7
8. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าประจำเดือนธันวาคม 2566 ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่าจุดสมดุล (12 มกราคม 2567)	8
9. ญี่ปุ่นเห็นชอบอนุญาตให้นำเข้าอู่นจากออสเตรเลียได้โดยไม่จำกัดสายพันธุ์ (13 มกราคม 2567)	8
10. ในปี 2565 ญี่ปุ่นมี 39 จังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรขยายตัว (13 มกราคม 2567)	9
11. ในปี 2566 มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 27 เท่านั้นที่ใช้บริการสนับสนุนด้านการเกษตร (16 มกราคม 2567)	10
12. ความมั่นคงทางด้านอาหารกับการรักษาพื้นที่ทางการเกษตรเป็นประเด็นสำคัญในการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านการเกษตร อาหาร และพื้นที่ชนบท (19 มกราคม 2567)	11
13. ราคาตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนธันวาคม 2566 ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (20 มกราคม 2567)	12
14. เหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto ของญี่ปุ่นส่งผลให้สิ่งก่อสร้างทางการเกษตรได้รับความเสียหายเกือบ 2,000 แห่ง (24 มกราคม 2567)	12
15. ญี่ปุ่นคาดการณ์ปริมาณนำเข้าเนื้อไก่ในเดือนกุมภาพันธ์จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (24 มกราคม 2567)	13
16. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมเสนอร่างกฎหมายจำนวน 6 ฉบับต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญ (25 มกราคม 2567)	13
17. ผลสำรวจพบว่า กว่าร้อยละ 75 ของชาวญี่ปุ่นรับได้กับการปรับขึ้นราคาอาหาร (27 มกราคม 2567)	14
18. รัฐบาลญี่ปุ่นให้การรับรอง J-Credit การปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งเป็นครั้งแรก (27 มกราคม 2567)	15
19. ผลการทดลองของ TEPCO ไม่พบการสะสมของ Tritium ในร่างกายของปลา (29 มกราคม 2567)	15

หัวข้อข่าว	หน้าที่
20. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพิ่มอีก 6 รายการ (30 มกราคม 2567)	16
21. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นของญี่ปุ่นในปี 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (31 มกราคม 2566)	16
22. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรในปี 2566 เพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ (31 มกราคม 2567)	17

1. แหล่งปลูกข้าวของญี่ปุ่นทยอยหันไปปลูกข้าวพันธุ์ที่มีความทนทานต่อความร้อน (4 มกราคม 2567)

จากข้อมูล ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาพบว่า สัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ข้าวปีการผลิต 2566 เฉลี่ยทั่วประเทศคิดเป็นเพียงร้อยละ 61 ลดลงต่ำที่สุดนับตั้งแต่มีการตรวจสอบตั้งแต่ปีการผลิต 2547 โดยข้าวพันธุ์ Koshihikari มีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 คิดเป็นร้อยละ 50 ลดลงร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับปีการผลิต 2565 และพันธุ์ Akitakomachi คิดเป็นร้อยละ 63 ลดลงร้อยละ 25 เช่นกัน

ขณะที่ ข้าวพันธุ์ที่มีความทนทานต่อความร้อนมีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 อยู่ในเกณฑ์ดี เช่น ข้าวพันธุ์ Yukiwakamaru ของจังหวัด Yamagata คิดเป็นร้อยละ 87 สูงกว่าข้าวพันธุ์ Haenuki ซึ่งเป็นอีกพันธุ์ที่นิยมปลูกในจังหวัดฯ และมีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 เพียงร้อยละ 36 เท่านั้น ด้านเจ้าหน้าที่จังหวัดเร่งจัดหาเมล็ดพันธุ์ของพันธุ์ Yukiwakamaru และวางแผนขยายพื้นที่ปลูกในปีการผลิต 2567 เป็น 5,600 เฮกตาร์ (หรือ 35,000 ไร่) เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10 จากแผนการปลูกเดิม พร้อมเปิดเผยว่า เกษตรกรมีความต้องการเมล็ดข้าวพันธุ์ Yukiwakamaru เพิ่มขึ้น

ในส่วนของจังหวัด Akita พันธุ์ข้าวเดิม Akitakomachi มีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 คิดเป็นร้อยละ 57 ขณะที่ พันธุ์ที่ทนต่อความร้อน Sakihokore มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 93 ซึ่งเกษตรกรในจังหวัดฯ เปิดเผยว่า รู้สึกตัดสินใจถูกต้องแล้วที่หันมาปลูกข้าวพันธุ์ดังกล่าว ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่จังหวัดตั้งเป้าขยายพื้นที่ปลูกในปีการผลิต 2574 เป็น 10 เท่าของปีการผลิต 2565 หรือคิดเป็นพื้นที่ 8,000 เฮกตาร์ (หรือ 50,000 ไร่)

นอกจากนี้ พันธุ์ข้าว Shinnosuke ของจังหวัด Niigata และ Fufufu ของจังหวัด Toyama ก็มีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 สูงกว่าพันธุ์ข้าวเดิมอย่าง Koshihakari เช่นกัน โดยจังหวัด Niigata ได้เปิดเผยแนวทางการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกข้าวพันธุ์ที่มีความทนทานต่อความร้อนภายหลังพบว่าสภาพอากาศที่ร้อนผิดปกติในปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าว ขณะเดียวกัน ในระยะสั้นจะปรับปรุงแนวทางการบำรุงรักษาต้นข้าวพันธุ์ Koshihakari ซึ่งรวมถึงการให้น้ำและปุ๋ยเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านจังหวัด Toyama เตรียมเดินหน้ารณรงค์สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพันธุ์ข้าวที่หลากหลายเพื่อกระจายความเสี่ยง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

2. เหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto ส่งผลกระทบด้านการเกษตรในพื้นที่ 4 จังหวัด (5 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 4 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) รวบรวมความเสียหายด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง จากเหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto ณ วันที่ 4 มกราคม 2567 เวลา 7.00 น. โดยพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ Ishikawa, Niigata, Toyama และ Fukui ประสบปัญหาไฟฟ้าดับ น้ำประปาไม่ไหล และสิ่งก่อสร้างได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ คาดว่าความเสียหายจะเพิ่มขึ้นอีก ด้าน MAFF ได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการมาตรการภัยพิบัติธรรมชาติฉุกเฉินเพื่อตรวจสอบสภาพความเสียหายให้ทันที่

MAFF ระบุเพิ่มเติมว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในจังหวัด Ishikawa ประสบปัญหาไฟฟ้าดับ น้ำประปาไม่ไหล สิ่งก่อสร้างได้รับความเสียหาย และถนนซึ่งเป็นเส้นทางในการรวบรวมนํ้านมดิบได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ยังตรวจพบรอยแยกในพื้นดินบริเวณภายในโรงเรือนด้านการเกษตรทั้ง 4 จังหวัด พื้นดินกลายเป็นโคลน สิ่งก่อสร้างที่ใช้ร่วมกันและสิ่งก่อสร้างของสหกรณ์การเกษตร (JA) เสียหาย ดินถล่มบริเวณฟาร์มเลี้ยงไก่ ฯลฯ

สำหรับการตรวจสอบอ่างเก็บน้ำสำคัญที่กำหนดให้ตรวจสอบเมื่อเกิดภัยพิบัติรวม 2,069 แห่ง ได้ตรวจสอบแล้ว 1,085 แห่ง พบความเสียหาย 7 แห่งในจังหวัด Toyama และ Ishikawa นอกจากนี้ ยังตรวจพบเขื่อนด้านการเกษตรในจังหวัด Ishikawa อีก 1 แห่ง มีรอยร้าวเล็กน้อย

Mr. Tetsushi SAKAMOTO รัฐมนตรีว่าการ MAFF ในฐานะหัวหน้าศูนย์บัญชาการฯ เปิดเผยว่า ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่รวม 75 ราย ลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อประสานงานและให้การช่วยเหลือ และได้รับรายงานว่าชนมปังประมาณ 120,000 ชุด ข้าวบรรจุกล่องพร้อมรับประทานประมาณ 30,000 ชุด บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปประมาณ 90,000 ชุด และนมผงประมาณ 500 ชุด ถูกทำลายถึงจุดกระจายวัสดุยังชีพเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ ได้ดำเนินการส่งน้ำดื่มจำนวน 190,000 ขวดด้วยแล้ว

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

3. ผลสำรวจแนวโน้มตลาดผลไม้ของญี่ปุ่นในปี 2567 (6 มกราคม 2567)

สินค้าผลไม้ที่เน้นเรื่องการบริโภคที่ยั่งยืน (Ethical Consumption) เช่น สินค้าที่มีการนำผลไม้ตกเกรดมาจำหน่ายในราคาถูกลงจะเป็นคีย์เวิร์ดสำคัญในการจำหน่ายผลไม้ในปี 2567 ผู้ประกอบการหลายรายหันมาให้ความสำคัญกับการวางจำหน่ายสินค้าที่รวมถึงผลไม้ตกเกรดเนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนผิดปกติส่งผลต่อการผลิตผลไม้ในภาพรวม สินค้าจึงมีแนวโน้มขาดแคลน ในส่วนของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ผู้ประกอบการคาดหวังกับการแจกซิมและการลงข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้บริโภควัยรุ่นในสื่อสังคมออนไลน์

หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News ดำเนินการสำรวจข้อมูลโดยได้รับคำตอบจากผู้ประกอบการ เช่น ผู้ค้าส่ง ซูเปอร์มาร์เก็ต สหกรณ์การเกษตร ห้างสรรพสินค้า ผู้ประกอบการร้านอาหาร ฯลฯ รวม 41 ราย ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับโอกาสในการจำหน่ายผลไม้ในปี 2567 (เลือกตอบได้หลายข้อ) มีผู้เลือกตอบ “สินค้าที่เน้นเรื่องจริยธรรมในการบริโภค เช่น การจำหน่ายผลไม้ตกเกรดในราคาถูกลง” มากที่สุด (ร้อยละ 51) เนื่องจากในปี 2566 ญี่ปุ่นประสบปัญหาอากาศร้อนผิดปกติ แอปเปิลและส้มมีสีไม่สมบูรณ์และมีขนาดเล็ก สัดส่วนของสินค้าตกเกรดเพิ่มขึ้น ประกอบกับค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ผู้บริโภคเน้นการประหยัดค่าใช้จ่าย โดยผู้ประกอบการค้าปลีกให้ข้อมูลว่า ความต้องการผลไม้ราคาถูกลงที่ถึงแม้รูปลักษณ์ภายนอกจะดูไม่สวยงามแต่รสชาติดีกำลังขยายตัว อย่างไรก็ตาม เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องสื่อสารให้ผู้บริโภคเข้าใจถึงการบริโภคที่ยั่งยืน กล่าวคือ เป็นการลดการสูญเสียทางด้านอาหาร (Food Loss) ส่งเสริมการผลิตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการทำความเข้าใจว่ารูปลักษณ์ภายนอกที่ไม่สวยงามไม่ส่งผลกระทบต่อรสชาติของผลไม้

โอกาสในการจำหน่ายผลไม้ในปี 2567 ที่มีผู้เลือกตอบเป็นอันดับ 2 ได้แก่ “เงินเยนที่อ่อนค่าส่งผลต่อการส่งออก” และ “ความต้องการผลไม้ในประเทศเพื่อทดแทนผลไม้นำเข้าที่มีราคาสูง” ร้อยละ 46 ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นทั่วโลกส่งผลให้ส่วนต่างระหว่างราคาผลไม้ในประเทศกับผลไม้นำเข้าลดลง

ในส่วนของผลสำรวจวิธีประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลสำหรับการส่งเสริมการจำหน่าย (เลือกตอบได้หลายข้อ) พบว่า มีผู้เลือกตอบ “การแจกซิมและการจัดให้มีพนักงานส่งเสริมการขาย” ร้อยละ 66 โดยการแจกซิมฯ สามารถกลับมาดำเนินการได้อีกครั้งภายหลังรัฐบาลญี่ปุ่นปรับให้ COVID-19 เป็นโรคระบาดประเภทที่ 5 ซึ่งผู้ประกอบการค้าส่งผลไม้ระบุว่า การแจกซิมช่วยให้ผู้บริโภคได้รับทราบถึงความอร่อยและเป็นกลยุทธ์ที่มีผลทันที

อันดับที่ 2 ได้แก่ “การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์” ร้อยละ 37 เนื่องจากผู้ประกอบการวัยรุ่นที่มีแนวโน้มบริโภคผลไม้มีน้อยมีร้อยละการใช้สื่อสังคมออนไลน์ค่อนข้างสูง โดยผู้ประกอบการหลายรายคาดหวังว่าการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างทั่วถึง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

4. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) กรณีที่ 6 ของฤดูกาลนี้ ในจังหวัด Gifu (6 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 5 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตรวจพบไก่เนื้อจากฟาร์มในเมือง Yamagata จังหวัด Gifu ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ซึ่งนับเป็นกรณีที่ 6 ของญี่ปุ่นในฤดูกาลนี้ โดยในวันเดียวกันจังหวัดฯ ได้เริ่มขั้นตอนการกำจัดไก่ที่เลี้ยงไว้ในฟาร์มแห่งดังกล่าวประมาณ 50,000 ตัวแล้ว ทั้งนี้ ในพื้นที่จำกัดการเคลื่อนย้าย (หรือพื้นที่ภายในรัศมี 3 กิโลเมตร) มีฟาร์มเลี้ยงไก่แห่งอื่นอีก 1 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 22 ตัว และในพื้นที่จำกัดการขนย้ายออก (หรือพื้นที่ภายในรัศมี 3 - 10 กิโลเมตร) มีฟาร์มเลี้ยงไก่แห่งอื่นอีก 24 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 1,580,000 ตัว

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

5. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 ลดลงร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (6 มกราคม 2567)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ดัชนีราคาด้านการเกษตรประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 (ปี 2563 เป็น 100) โดยดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตร คิดเป็น 119.6 ลดลงร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีราคาปุ๋ยและอาหารสัตว์ยังคงสูงกว่าปี 2563 ประมาณร้อยละ 40 แต่มีแนวโน้มปรับตัวลดลง ด้านดัชนีราคาสัตว์สำหรับการทำปศุสัตว์ คิดเป็น 83.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ดัชนีราคาปุ๋ยในภาพรวมคิดเป็น 138.6 ลดลงร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 7.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนเมษายน 2566 โดยดัชนีราคาปุ๋ยยูเรีย คิดเป็น 170.6 ลดลงร้อยละ 18.9 และปุ๋ย NPK คิดเป็น 142.3 ลดลงร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (JA Zen-noh) ได้ปรับลดราคาจำหน่ายปุ๋ยอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ราคาปุ๋ยปรับปรับตัวลดลง

ดัชนีราคาอาหารสัตว์ในภาพรวมคิดเป็น 142.1 ลดลงร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีราคาอาหารสัตว์ผสมคิดเป็น 142 ลดลงร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจาก JA Zen-noh ปรับลดราคาจำหน่ายอาหารสัตว์ผสม 4 ครั้งติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม ได้ปรับเพิ่มราคาจำหน่ายอาหารสัตว์ผสมสำหรับเดือนมกราคม - มีนาคม 2567 แล้ว

สำหรับดัชนีราคาสัตว์เพื่อการทำปศุสัตว์พบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำถึงแม้ว่าจะปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยจากเดือนก่อนหน้า โดยดัชนีราคาโคแม่พันธุ์คิดเป็น 73.6 ลดลงร้อยละ 22.9 โคนเนื้อตัวผู้คิดเป็น 82 ลดลงร้อยละ 13.7 ขณะที่ ดัชนีราคาลูกโคนมคิดเป็น 60.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ต้นทุนการเลี้ยง เช่น ต้นทุนอาหารสัตว์ ที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้เกษตรกรชะลอการซื้อสัตว์ตัวใหม่ ราคาจึงปรับตัวลดลง

ด้านดัชนีราคาสินค้าเกษตรในภาพรวมคิดเป็น 109.6 ลดลงร้อยละ 8.4 ดัชนีราคาผักคิดเป็น 118.4 ลดลงร้อยละ 24.2 ข้าวคิดเป็น 94.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 น้ำมันดิบคิดเป็น 116.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 และไข่ไก่คิดเป็น 156.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

6. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566

(7 มกราคม 2567)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นพบว่า ในเดือนพฤศจิกายน 2566 ญี่ปุ่นมีปริมาณนำเข้าผักสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตหอมหัวใหญ่ในประเทศออกสู่ตลาดน้อย ความต้องการสินค้านำเข้าขยายตัว และส่งผลให้ปริมาณนำเข้าผักในภาพรวมปรับตัวสูงขึ้น ในส่วนของผลไม้มีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 และราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณนำเข้าอู่นจากเปรูซึ่งเปิดตลาดเมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ด้านเนื้อสัตว์ ปริมาณนำเข้าเนื้อโคและเนื้อสุกรลดลงเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน เนื่องจากความต้องการในประเทศชะลอตัว

ผัก ผลผลิตหอมหัวใหญ่ในประเทศไม่เพียงพอ ประกอบกับราคาหอมหัวใหญ่นำเข้าถูกกว่าปีที่ผ่านมา ประมาณร้อยละ 23 ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยผู้ประกอบการคาดว่าปริมาณนำเข้าหอมหัวใหญ่จะสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาไปอีกสักระยะ ในส่วนของแครอทและต้นหอมมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 57 และร้อยละ 52 ตามลำดับ กะหล่ำปลีและบร็อกโคลี ก็มีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 5 เท่าและ 2 เท่า ตามลำดับเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปริมาณสินค้าในประเทศเริ่มฟื้นตัว โดยผู้ประกอบการนำเข้าให้ข้อมูลว่า ในช่วงครึ่งเดือนหลังยอดสั่งซื้อสินค้านำเข้าเริ่มลดลง และคาดว่าในช่วงเดือนธันวาคมจะชะลอตัวเนื่องจากสินค้าในประเทศออกสู่ตลาดจำนวนมาก สำหรับพริกทองมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 69 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา แต่ลดลงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปี 2564 เนื่องจากเมื่อปีที่ผ่านมาต้นทุนปรับตัวสูงขึ้น เม็กซิโกจึงระงับการส่งออก ในส่วนของขิงมีราคานำเข้าลดลงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้าแต่ยังคงสูงกว่าราคาในช่วงเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาประมาณ 2 เท่า ผู้ประกอบการร้านซูชิสายพานบางแห่งเริ่มหันไปใช้หัวไชเท้าทดแทนขิงดอง

ผลไม้ ราคากุ้งปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 31 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาเนื่องจากสหรัฐอเมริกาประสบพายุเฮอริเคน ปริมาณผลผลิตลดลง ราคาจึงปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ ปริมาณนำเข้าอู่นจากเปรูซึ่งเพิ่งจะเปิดตลาดได้สำเร็จเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีกในเดือนธันวาคมนี้ ด้านสับปะรมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า เนื่องจากการผลิตในประเทศฟิลิปปินส์เริ่มฟื้นตัว ปริมาณนำเข้าใกล้เคียงกับระดับปีปกติ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงที่ตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการน้อย ในส่วนของกีวี่มีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 96 เนื่องจากผลผลิตของนิวซีแลนด์ในปีนี้มีหมดฤดูกาลเร็วกว่าปีที่ผ่านมา โดยตลาดจะหันไปนำเข้ากีวี่จากสหรัฐอเมริกาทดแทนไปจนถึงช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2567 เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีขนาดเล็ก

เนื้อสัตว์ ในเดือนพฤศจิกายน 2566 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโค 33,419 ตัน ลดลง 6,029 ตัน หรือลดลงร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณค้าปลีกลดลง ปริมาณนำเข้าจึงลดลงตามไปด้วย โดยผู้ประกอบการซูเปอร์มาร์เก็ตให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ผู้บริโภคประหยัดค่าใช้จ่ายโดยยอดจำหน่ายเนื้อโคในวันธรรมดาชะลอตัว ทั้งนี้ ปริมาณนำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ในส่วนของเนื้อสุกรมีปริมาณนำเข้า 74,886 ตัน ลดลง 13,070 ตัน หรือลดลงร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณเนื้อสุกรในสต็อก ณ สิ้นเดือน ระหว่างเดือนเมษายน - กันยายนที่ผ่านมาอยู่ในระดับประมาณ 200,000 ตัน ซึ่งเป็นระดับที่สูงและเป็นอุปสรรคต่อการนำเข้า ด้านเนื้อไก่มีปริมาณนำเข้า 39,181 ตัน ลดลง 10,601 ตัน หรือลดลงร้อยละ 21 เมื่อเทียบกับเดือน

เดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าจากบราซิลลดลงร้อยละ 37 เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ขณะที่ เนื้อไก่แปรรูปมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น 3,528 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นเนื้อสัตว์ชนิดเดียวที่มีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

7. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นของญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 2 เดือน (10 มกราคม 2567)

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 มกราคมที่ผ่านมา พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นซึ่งคำนวณจากมูลค่าสินค้าเกษตรทั้งหมดหักออกด้วยมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป คิดเป็น 35,400 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 2 เดือน โดยมูลค่าส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้นร้อยละ 66 และมูลค่าส่งออกชาเขียวที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้มูลค่าส่งออกในภาพรวมปรับตัวสูงขึ้น

มูลค่าส่งออกเนื้อโคคิดเป็น 5,800 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกไปฮ่องกงและไต้หวันขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด ผู้ประกอบการญี่ปุ่นหลายรายหันไปส่งออกเนื้อโคไปต่างประเทศเนื่องจากความต้องการในประเทศชะลอตัว

ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารในเดือนพฤศจิกายน 2566 คิดเป็น 111,100 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งลดลงเป็นเดือนที่ 2 ติดต่อกัน เนื่องจากจีนระงับการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น ประกอบกับสภาพอากาศที่ร้อนจัดของญี่ปุ่น ส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียมสำหรับเป็นของขวัญปรับตัวลดลง

เมื่อพิจารณารายแหล่งนำเข้าแล้วพบว่า ญี่ปุ่นมีมูลค่าส่งออกไปฮ่องกงมากที่สุด คิดเป็น 22,600 ล้านเยน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 16,500 ล้านเยน ขณะที่ จีนอยู่ในอันดับที่ 4 ทั้งนี้ สำหรับผลกระทบจากการจำกัดการจราจรในคลองปานามา ผู้ประกอบการระบุว่ายังไม่ส่งกระทบในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม อาจมีผลในอนาคตได้

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายน 2566

รายการ	มูลค่า (100 ล้านเยน)	เทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2565 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมสินค้าแปรรูป)	754	-4
-อาหารแปรรูป	400	-10
- สินค้าเกษตรขั้นต้น	354	+3
-- สินค้าปศุสัตว์	118	+5
-- ธัญพืช	61	+12
-- ผักผลไม้	67	-15
-- อื่นๆ	108	+12
สินค้าป่าไม้	51	-7
สินค้าประมง	209	-21
รวม	1,111	-9

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

8. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าประจำเดือนธันวาคม 2566 ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่าจุดสมดุล (12 มกราคม 2567)

จากข้อมูลโดยองค์การส่งเสริมการค้าเกษตรของประเทศไทยในญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคมที่ผ่านมาพบว่า ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า (DI) ประจำเดือนธันวาคม 2566 คิดเป็น 65 ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่องจากเดือนก่อนหน้า ยอดจำหน่ายข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่ ปริมาณผลผลิตข้าวในปีนี้อลดลง ประกอบกับสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ ดัชนีดังกล่าวคำนวณจากการประเมินสถานการณ์ของผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้าส่งค้าปลีก ผู้ประกอบการร้านอาหาร ฯลฯ โดยระดับสมดุลอยู่ที่ระดับ 50 และหากดัชนีมีค่าใกล้ 100 แสดงว่าปริมาณอุปสงค์สูงกว่าปริมาณอุปทานและราคามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น

ดัชนีในเดือนธันวาคม 2566 ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้าแต่ยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวลดลง ขณะที่ ยอดจำหน่ายข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้ปริมาณข้าวเก่าในสต็อกลดลง ขณะที่ สภาพอากาศที่ร้อนจัดในปี 2566 ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่ำกว่าตัวเลขที่คาดการณ์ อีกทั้งสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ด้านดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 60 ลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ถึงแม้ว่าการปรับขึ้นราคาจะมีแนวโน้มชะลอตัวแต่ราคายังคงสูงกว่าระดับสมดุล (50) ผู้ประกอบการค้าส่งและผู้ประกอบการค้าปลีกมีแนวโน้มจะปรับขึ้นราคาจำหน่าย ขณะเดียวกัน ตลาดหันมาต้องการข้าวพันธุ์ที่มีราคาถูกลง

9. ญี่ปุ่นเห็นชอบอนุญาตให้นำเข้าองุ่นจากออสเตรเลียได้โดยไม่จำกัดสายพันธุ์ (13 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 12 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) จัดการประชุมพิจารณามาตรการกักกันพืช โดยเห็นชอบยกเลิกการจำกัดสายพันธุ์การนำเข้าองุ่นจากออสเตรเลีย โดยคาดว่าจะขึ้นตอนจะเสร็จสิ้นในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคมนี้ ด้าน MAFF ระบุว่า ฤดูกาลเก็บเกี่ยวองุ่นจากออสเตรเลียและฤดูกาลเก็บเกี่ยวองุ่นที่ผลิตในประเทศญี่ปุ่นเป็นคนละช่วงกัน จึงคาดว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตในประเทศ อย่างไรก็ตาม จากสถิติพบว่าญี่ปุ่นนำเข้าองุ่นจากออสเตรเลียมากเป็นอันดับที่ 3 หลายฝ่ายจึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

ปัจจุบัน ญี่ปุ่นอนุญาตให้นำเข้าองุ่นจากออสเตรเลียได้เพียง 3 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ Crimson Seedless พันธุ์ Thomson Seedless และพันธุ์ Red Globe โดยได้จำกัดสายพันธุ์และกำหนดมาตรการ Cold Treatment เพื่อป้องกันการบุกรุกของแมลงวันผลไม้เมดิเตอร์เรเนียนและแมลงวันผลไม้ควีนส์แลนด์เข้าสู่ประเทศญี่ปุ่น

ทั้งนี้ MAFF คาดการณ์ว่าภายหลังการยกเลิกข้อจำกัดด้านสายพันธุ์องุ่นในการนำเข้าแล้ว จะมีการนำเข้าองุ่นจากประเทศออสเตรเลียเพิ่มเป็น 20 สายพันธุ์ เช่น องุ่นแดงพันธุ์ Allison อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิตองุ่น 3 สายพันธุ์ที่อนุญาตให้นำเข้าอยู่เดิมคิดเป็นร้อยละ 60 - 70 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ดังนั้นปริมาณนำเข้าจะไม่เพิ่มขึ้นมาก โดยจากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นพบว่า ในปี 2565 ญี่ปุ่นนำเข้าองุ่นจากออสเตรเลีย 9,400 ตัน คิดเป็นร้อยละ 15 ของปริมาณนำเข้าองุ่นทั้งหมด

นอกจากนี้ ปัจจุบัน MAFF อยู่ระหว่างพิจารณาการเปิดตลาดโอคาโตสายพันธุ์ Hass จากประเทศฟิลิปปินส์ และแก้วมังกรจากไต้หวัน รวมถึงการเพิ่มจุลินทรีย์ไฟโตพลาสมา 1 ชนิด เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีอันตรายและต้องกักกันซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผลไม้และมะเขือแต่ยังไม่มีมาตรการตรวจพบในประเทศญี่ปุ่น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

10. ในปี 2565 ญี่ปุ่นมี 39 จังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรขยายตัว (13 มกราคม 2567)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่มูลค่าการผลิตด้านการเกษตรจำแนกรายจังหวัดประจำปี 2565 โดยมีจังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจำนวน 39 จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่มีการเพาะปลูกผักและข้าวที่มีราคาสูงขึ้น ขณะที่ รายได้การผลิตด้านการเกษตรซึ่งเป็นตัวสะท้อนรายได้ของเกษตรกรพบว่าลดลงจำนวน 41 จังหวัด เนื่องจากราคาวัสดุทางการเกษตรปรับตัวสูงขึ้น

จังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรสูงที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ จังหวัด Hokkaido, Kagoshima และ Ibaraki เช่นเดียวกับปีก่อนหน้า อันดับที่ 4 ได้แก่ จังหวัด Chiba (อันดับที่ 6 ในปีก่อนหน้า) และอันดับที่ 5 ได้แก่ จังหวัด Kumamoto (อันดับเดียวกับปีก่อนหน้า) โดยในส่วนของจังหวัด Chiba มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตร 367,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 และปรับขึ้น 2 อันดับแทนที่จังหวัด Miyazaki

อันดับที่ 10 ได้แก่ จังหวัด Nagano (อันดับที่ 11 ในปีก่อนหน้า) มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตร 270,800 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยมูลค่าการผลิตผลไม้และข้าวขยายตัว อันดับที่ 20 ได้แก่ จังหวัด Hyogo (อันดับที่ 22 ในปีก่อนหน้า) มีมูลค่าการผลิต 158,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 โดยมูลค่าการผลิตผักขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด

ขณะที่ จังหวัด Hokkaido ซึ่งมีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 1,291,900 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.4 เนื่องจากมูลค่าการผลิตโคนมลดลงร้อยละ 6.4 จังหวัดอื่นๆ ที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรลดลง ได้แก่ จังหวัด Aomori, Miyagi, Nara, Wakayama, Ehime, Nagasaki และ Okinawa

ทั้งนี้ มูลค่าการผลิตด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งประเทศคิดเป็น 9,001,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลให้ผลผลิตผักลดลง ราคาปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับราคาจำหน่ายข้าวสำหรับบริโภค (Table rice) เริ่มฟื้นตัว ความต้องการสินค้าปศุสัตว์เพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนสินค้าปศุสัตว์นำเข้าที่มีราคาแพง ด้านรายได้การผลิตด้านการเกษตรคิดเป็น 3,105,100 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.3 เนื่องจากค่าปุ๋ย ค่าอาหารสัตว์ และค่าสาธารณูปโภคปรับตัวสูงขึ้น

จังหวัดที่มีมูลค่าการผลิตด้านการเกษตรประจำปี 2565 สูงสุด 20 อันดับแรก

อันดับ	จังหวัด	มูลค่าผลผลิตทางการเกษตร (ล้านบาท)	อันดับเมื่อปี 2564
1	Hokkaido	1,291,900	1
2	Kagoshima	511,400	2
3	Ibaraki	440,900	3
4	Chiba	367,600	6
5	Kumamoto	351,200	5
6	Miyazaki	350,500	4
7	Aomori	316,800	7
8	Aichi	311,400	8
9	Tochigi	271,800	9
10	Nagano	270,800	11
11	Iwate	266,000	10
12	Gumma	247,300	12
13	Yamagata	239,400	13

อันดับ	จังหวัด	มูลค่าผลผลิตทางการเกษตร (ล้านบาท)	อันดับเมื่อปี 2564
14	Niigata	236,900	14
15	Shizuoka	213,200	15
16	Fukuoka	202,100	16
17	Fukushima	197,000	17
18	Miyagi	173,700	18
19	Akita	167,000	19
20	Hyogo	158,300	22

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

11. ในปี 2566 มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 27 เท่านั้นที่ใช้บริการสนับสนุนด้านการเกษตร (16 มกราคม 2567)

จากการสำรวจโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ในปี 2566 มีเกษตรกรใช้บริการสนับสนุนด้านการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 27 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเจ้าหน้าที่ MAFF วิเคราะห์ว่าเป็นผลมาจากแรงงานภาคเกษตรไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ยังมีเกษตรกรอีกประมาณร้อยละ 60 ที่ยังไม่ได้ใช้และไม่ประสงค์จะใช้บริการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่ปลูกผักและผลไม้

MAFF ดำเนินการสำรวจเกษตรกรที่ได้รับการรับรองในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2566 จำนวน 20,000 ราย โดยได้รับคำตอบจากเกษตรกรจำนวน 10,351 ราย ทั้งนี้ บริการสนับสนุนด้านการเกษตรหมายถึง การรับจ้าง เช่น การใช้โดรนกำจัดแมลงศัตรูพืช และการจัดหาแรงงานด้านการเกษตร ฯลฯ

จากการสำรวจพบว่ามีเกษตรกรที่ยังไม่ได้ใช้บริการสนับสนุนด้านการเกษตรจำนวน 7,571 ราย คิดเป็นร้อยละ 73 ในจำนวนดังกล่าวมีเกษตรกรที่ “ไม่ประสงค์จะใช้บริการฯ” ร้อยละ 79 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเจ้าหน้าที่ MAFF วิเคราะห์ว่า เกษตรกรจำนวนมากยังไม่นิยมว่าจ้างบุคคลภายนอกมาให้บริการด้านการเกษตร

สำหรับเหตุผลที่ไม่ประสงค์จะใช้บริการฯ (เลือกตอบได้หลายข้อ) พบว่าเนื่องจาก “ยังไม่ได้สืบค้นข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับบริการฯ” ร้อยละ 51 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ “ไม่คิดว่ามีความจำเป็น” ร้อยละ 45 ในส่วนของประเภทของเกษตรกรที่มีการใช้บริการฯ มากที่สุด ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ร้อยละ 66 ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกผักกลางแจ้ง/ในโรงเรือน ร้อยละ 19 และเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลร้อยละ 18 เท่านั้น

ด้าน MAFF วางแผนจะร่วมมือกับบริษัท/หน่วยงานที่ให้บริการด้านการเกษตรในการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) แก้ไขปัญหาแรงงานด้านการเกษตรไม่เพียงพอ โดยมีกำหนดจะเสนอร่างกฎหมายฉบับใหม่พร้อมทั้งร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในปี

ขณะที่ เจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า เกษตรกรที่ไม่ประสงค์จะใช้บริการฯ หากได้ลองใช้บริการเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะแล้วก็จะพบว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต จึงจำเป็นต้องเดินหน้าสร้างการรับรู้ในหมู่เกษตรกรต่อไป

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

12. ความมั่นคงทางด้านอาหารกับการรักษาพื้นที่ทางการเกษตรเป็นประเด็นสำคัญในการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านการเกษตร อาหาร และพื้นที่ชนบท (19 มกราคม 2567)

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ที่มีกำหนดจะเสนอเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในคราวนี้ ได้แก่ กฎหมายฉบับดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงทางด้านอาหารของญี่ปุ่นได้หรือไม่อย่างไร

กฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทเป็นกฎหมายที่กำหนดแนวทางของนโยบายด้านการเกษตรของญี่ปุ่น จัดทำขึ้นเมื่อปี 2542 มุ่งเน้นการผลิตอาหารอย่างมีเสถียรภาพ การพัฒนาภาคเกษตรอย่างยั่งยืน และการฟื้นฟูพื้นที่ชนบท โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีอายุมากกว่า 20 ปีแล้ว สถานการณ์ด้านอาหารและภาคเกษตรมีความเปลี่ยนแปลงจนทำให้กฎหมายฉบับปัจจุบันไม่สามารถรองรับกับสถานการณ์ได้

ประการหนึ่งได้แก่ความสนใจต่อความมั่นคงทางด้านอาหาร ทั้งนี้ กฎหมายฉบับปัจจุบันได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความไม่มีเสถียรภาพของการผลิตอาหารของโลก อย่างไรก็ตาม ความสนใจของกฎหมายฯ เมื่อครั้งจัดทำในขณะนั้น ได้แก่ การเสริมสร้างการบริหารจัดการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปิดเสรีตลาดสินค้าเกษตร ทั้งนี้ เหตุความไม่สงบในยูเครนเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ราคาธัญพืช เช่น ข้าวสาลี และราคาปุ๋ยในตลาดโลก ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งญี่ปุ่นพึ่งพานำเข้ามากกว่าครึ่ง

เศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่แย่งส่งผลให้อำนาจในการซื้อของญี่ปุ่นลดลง ผู้ประกอบการญี่ปุ่นไม่สามารถ “แย่งซื้อ” สินค้าเกษตรกับประเทศอื่น เช่น ประเทศจีน ได้ ดังนั้นญี่ปุ่นจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวคิดจากเดิม “นำเข้าจากต่างประเทศ” เป็น “เพิ่มความสามารถในการผลิตในประเทศ” นอกจากนี้ สภาพอากาศที่แปรปรวนยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ โดยภัยพิบัติธรรมชาติได้ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ขณะที่สังคมโลกเรียกร้องให้มีการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและลดคาร์บอน นอกจากนี้ อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่นยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำเช่นเดียวกับเมื่อครั้งจัดทำกฎหมายฉบับปัจจุบัน โดยอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (คิดตามแคลอรี) ต่ำกว่าร้อยละ 40 ซึ่งต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสะท้อนว่ากฎหมายฉบับปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

จากปัจจัยข้างต้น MAFF จึงได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขกฎหมายฯ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างความสามารถในการผลิตและกระจายอาหาร 2) การปรับเปลี่ยนภาคเกษตรและภาคการผลิตอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3) การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูง และ 4) การรักษาพื้นที่ชนบทและระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ด้านการเกษตร โดย MAFF ได้เพิ่มมิติมุมมองใหม่ๆ จากการจัดทำกฎหมายครั้งก่อน เช่น การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) การใช้ AI ฯลฯ รวมถึงการหยิบยกประเด็นการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อตอบสนองต่อกระแสสังคมโลก

ความท้าทายในปัจจุบัน ได้แก่ การเสริมสร้างความสามารถในการผลิตและกระจายอาหาร นโยบายด้านการเกษตรในช่วงที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับข้าวซึ่งความต้องการในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่องและนาข้าวซึ่งเป็นพื้นฐานในการผลิตข้าว สถานการณ์ที่มาถึงทางตันเป็นอีกปัจจัยที่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายฉบับดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของการแก้ไขกฎหมายฯ ค่อนข้างชัดเจน ได้แก่ การเพิ่มปริมาณการผลิตธัญพืช เช่น ข้าวสาลี ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ที่พึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างแก้ไขกฎหมายฯ ได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณา อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญไม่ใช่เพียงการหันมาผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้าเพื่อเพิ่มอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารเท่านั้น แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงการผลิตที่ใช้แรงงานและเวลาน้อยกว่าการผลิตข้าว ซึ่งจะรองรับปัญหาจำนวนเกษตรกรลดลงได้ดีกว่าการปลูกข้าว

ในส่วนของความมั่นคงทางด้านอาหาร เป้าหมายสำคัญได้แก่ การป้องกันที่ดินทางการเกษตรเสื่อมโทรม พื้นที่ทางการเกษตรของญี่ปุ่นในปัจจุบันลดลงประมาณร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปี 2504 ซึ่งเป็นช่วงที่เพิ่มขึ้น

สูงสุด ปัญหาเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรมีแนวโน้มลดลง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้อง
ใช้เกษตรกรจำนวนที่น้อยกว่าในการดูแลที่ดินทางการเกษตรที่ใหญ่กว่าเดิม ดังนั้น การส่งเสริมการปลูกพืชไร้
นอกจากจะเป็นการลดการพึ่งพาการนำเข้าแล้วยังเป็นการรักษาพื้นที่ทางการเกษตรอีกด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Nikkei Online

13. ราคาตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนธันวาคม 2566 ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (20 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 19 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ราคาตกลง
ซื้อขายและปริมาณตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนธันวาคม 2566 โดยคิดเป็นราคาเฉลี่ย
15,390 เยนต่อ 1 กระสอบญี่ปุ่น (60 กิโลกรัม) เพิ่มขึ้นกระสอบละ 150 เยน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับ
เดือนก่อนหน้า ในภาพรวมปริมาณความต้องการปรับตัวสูงขึ้น ราคาข้าวพันธุ์ที่มีราคาถูกส่วนใหญ่ปรับตัว
สูงขึ้น

เมื่อพิจารณารายชนิดข้าวแล้วพบว่า ราคาข้าวพันธุ์ Tsugaru-roman ของจังหวัด Aomori คิดเป็น
15,855 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 และราคาข้าวพันธุ์ Asahino-yume ของจังหวัด Tochigi คิดเป็น 14,617 เยน
เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ราคาของข้าวพันธุ์ที่มีราคาถูกและพันธุ์ที่มีปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอับความต้องการ
ปรับตัวสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ราคาข้าวพันธุ์ Koshihikari ของจังหวัด Hyogo คิดเป็น 18,186 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ
15 เช่นกัน

ด้านผู้ประกอบการค้าส่งรายใหญ่ระบุว่า ข้าวจากแหล่งผลิตที่คาดการณ์ว่าเป็นที่ต้องการของตลาดเริ่มมี
ปริมาณน้อยลง การจัดหาสินค้าค่อนข้างลำบาก นอกจากนี้ แหล่งผลิตบางแห่งมีการขอขึ้นราคากับ
ผู้ประกอบการค้าส่งอีกด้วย ดังนั้น จึงคาดว่าราคาข้าวในช่วงหลังจากนี้จะปรับตัวสูงขึ้นอีก

ในส่วนของปริมาณการตกลงซื้อขายข้าวคิดเป็น 164,964 ตัน ลดลงร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับเดือน
เดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากอากาศที่ร้อนจัดในช่วงฤดูร้อนของปีที่ผ่านมาส่งผลให้ผลผลิตข้าวลดลง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

14. เหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto ของญี่ปุ่นส่งผลให้สิ่งก่อสร้างทางการเกษตรได้รับความเสียหาย เกือบ 2,000 แห่ง (24 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 23 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่มูลค่า
ความเสียหายด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง ที่สืบเนื่องจากเหตุแผ่นดินไหวคาบสมุทร Noto โดยตรวจพบ
ความเสียหายของสิ่งก่อสร้างทางการเกษตรซึ่งรวมถึงที่ดินทางการเกษตร ทางส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ ฯลฯ จำนวน
1,978 แห่ง ในพื้นที่ 6 จังหวัด เช่น จังหวัด Ishikawa และ Toyama

จากการรวบรวมข้อมูลโดย MAFF ณ วันที่ 23 มกราคม 2567 เวลา 14.00 น. จังหวัด Ishikawa
ตรวจพบน้ำประปาหยุดไหลในครัวเรือนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์จำนวน 43 ครัวเรือน ถนนได้รับความเสียหาย
22 ครัวเรือน ในจำนวนดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเดินทางเข้าออกพื้นที่ทางการเกษตรได้ 4 ครัวเรือน ในส่วน
ของจังหวัด Fukui ตรวจพบโรงเรือนทางการเกษตรได้รับความเสียหายจำนวน 28 หลัง โรงสีข้าวของสหกรณ์
การเกษตร (JA) ได้รับความเสียหาย 1 แห่ง

สำหรับอ่างเก็บน้ำด้านการเกษตรที่ถูกกำหนดให้มีระดับความสำคัญทางภัยพิบัติ ในจังหวัด Ishikawa
มีจำนวน 1,131 แห่ง ตรวจสอบแล้ว 1,044 แห่ง พบความเสียหายจำนวน 160 แห่ง

ด้าน Mr. Tetsushi SAKAMOTO รัฐมนตรีว่าการ MAFF ระบุในการแถลงข่าวภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีในวันเดียวกันว่า จะริบสรุปลโยบายช่วยเหลือเพื่อให้เกษตรกรและชาวประมงในพื้นที่กลับมาตั้งตัวได้อีกครั้งโดยเร็วที่สุดโดยจะรับฟังความคิดเห็นจากพรรครัฐบาลและความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ Mr. SAKAMOTO ยังได้กล่าวถึงผลการลงพื้นที่สำรวจความเสียหายพื้นที่นาขั้นบันได Shiroyone Senmaida ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางการเกษตร (GIAHS) โดยตรวจพบความเสียหายขั้นรุนแรง พร้อมย้ำว่าจะจัดเตรียมนโยบายสนับสนุนการฟื้นฟูและฟื้นตัวที่สะท้อนความต้องการของคนในพื้นที่

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

15. ญี่ปุ่นคาดการณ์ปริมาณนำเข้าเนื้อไก่ในเดือนกุมภาพันธ์จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (24 มกราคม 2567)

จากข้อมูลของสมาคมส่งออกและนำเข้าเนื้อสัตว์แห่งประเทศไทยญี่ปุ่นพบว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2567 คาดการณ์ปริมาณนำเข้าเนื้อไก่ 59,800 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 3 ติดต่อกัน เนื่องจากในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ในประเทศบราซิลส่งผลให้ปริมาณนำเข้าลดลงอย่างเห็นได้ชัด

เมื่อจำแนกรายแหล่งนำเข้าแล้ว คาดการณ์ว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ญี่ปุ่นจะนำเข้าเนื้อไก่จากบราซิล 45,400 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.3 และนำเข้าจากประเทศไทย 13,500 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื้อไก่จากประเทศไทยเป็นที่ต้องการของตลาดเนื่องจากราคาสูงกว่าเมื่อเทียบกับเนื้อสะโพก อีกทั้งยังมีไขมันต่ำและโปรตีนสูง

สมาคมฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แนวโน้มการนำเข้าในช่วงหลังจากนี้จะค่อนข้างคงที่และจะขึ้นอยู่กับปริมาณบริโภคอาหารประเภทหม้อไฟ (Nabe) ในช่วงฤดูหนาวและจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Nikkei Online

16. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมเสนอร่างกฎหมายจำนวน 6 ฉบับต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญ (25 มกราคม 2567)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เตรียมเสนอร่างกฎหมาย 6 ฉบับ เช่น ร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ต่อที่ประชุมรัฐสภาสามัญซึ่งมีวาระเปิดประชุมในวันที่ 26 มกราคม 2567 โดยจะมีการพิจารณากฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกัน 4 ฉบับในคราวเดียวกัน ได้แก่ 1) ร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท 2) ร่างกฎหมายมาตรการกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินด้านอาหาร 3) ร่างกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) และ 4) ร่างแก้ไขกฎหมายพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การพิจารณาจะเริ่มขึ้นภายหลังการเห็นชอบกฎหมายงบประมาณปี 2567 (เมษายน 2567 - มีนาคม 2568) ซึ่งคาดว่าจะตรงกับเดือนเมษายนนี้

อย่างไรก็ตาม เหตุอื้อฉาวเกี่ยวกับการรายงานรายได้จากงานเลี้ยงระดมเงินทุนของพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) ส่งผลให้พรรคฝ่ายค้านแสดงท่าทีที่แข็งกร้าวเพิ่มขึ้น และมีความเป็นไปได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อปฏิทินการพิจารณาของรัฐสภา จึงทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าการพิจารณาร่างกฎหมายด้านการเกษตรฯ จะเสร็จสิ้นภายในการประชุมรัฐสภาสมัยนี้หรือไม่

ร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ได้มีการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางด้านอาหารและได้มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกฎหมายดังกล่าวเสมือนหนึ่ง

“รัฐธรรมนูญของนโยบายด้านการเกษตร” จึงคาดว่าจะมีการหยิบยกขึ้นมาอภิปรายในที่ประชุมรัฐสภาและมีความเป็นไปได้ว่านายกรัฐมนตรีจะเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายด้วย

สำหรับร่างกฎหมายมาตรการกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินนับเป็นกฎหมายฉบับใหม่โดยจะให้อำนาจในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการมาตรการฉุกเฉินที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าศูนย์ สามารถจัดตั้งได้ตั้งแต่มีสัญญาณว่าจะเกิดเหตุที่อาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการ และสามารถเรียกร้องให้มีการปรับเปลี่ยนปริมาณการส่งจำหน่าย ปริมาณการจำหน่าย รวมถึงการขยายปริมาณการผลิตและการนำเข้า

ในส่วนของการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินทางการเกษตรมีกำหนดจะพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ฉบับในคราวเดียวกัน ได้แก่ กฎหมายพื้นที่ส่งเสริมการเกษตร กฎหมายที่ดินทางการเกษตร และกฎหมายส่งเสริมการพัฒนาสาธารณูปโภคการบริหารจัดการด้านการเกษตร โดยจะยกระดับมาตรการเพื่อบรรลุเป้าหมายจำนวนพื้นที่ทางการเกษตร ปรับขั้นตอนการขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางการเกษตรไปทำกิจการอื่น และปรับลดสัดส่วนเงินทุนของผู้เกี่ยวข้องด้านการเกษตรในนิติบุคคลที่จะเข้าถือครองที่ดินทางการเกษตรจากเดิมมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นมากกว่า 1 ใน 3 เพื่อเป็นการดึงดูดเงินทุนจากนอกภาคเกษตร

ด้านกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะได้กำหนดให้มีการจัดทำระบบรับรองแผนการดำเนินงานสำหรับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี การปรับมาใช้ระบบการผลิตแบบใหม่ และการพัฒนาเผยแพร่เทคโนโลยี ทั้งนี้ หากเกษตรกรหรือนิติบุคคลด้านการเกษตรได้รับการรับรองแผนดังกล่าวข้างต้นแล้วจะได้รับมาตรการสนับสนุนซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำระยะยาว

กฎหมายอีก 2 ฉบับที่มีกำหนดจะเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภา ได้แก่ ร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยมาตรการชั่วคราวสำหรับการปรับปรุงธุรกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร และร่างแก้ไขกฎหมายประมงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

17. ผลสำรวจพบว่า กว่าร้อยละ 75 ของชาวญี่ปุ่นรับได้กับการปรับขึ้นราคาอาหาร (27 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 26 มกราคมที่ผ่านมา สำนักงานคณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของอาหาร ภาคเกษตร และพื้นที่ชนบท โดยสำหรับการสอบถามเกี่ยวกับการปรับขึ้นราคาอาหารพบว่า ผู้บริโภคร้อยละ 75.5 ยอมรับได้ ขณะที่ ผู้บริโภคร้อยละ 37.5 ยอมรับช่วงราคาที่ปรับขึ้นประมาณร้อยละ 10

การสำรวจดังกล่าวจัดทำขึ้นระหว่างวันที่ 14 กันยายน - 22 ตุลาคม 2566 โดยสอบถามผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศจำนวน 5,000 คน มีผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามจำนวน 2,875 คน ทั้งนี้ การสำรวจดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนสำหรับจัดทำมาตรการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขกฎหมายอาหาร ภาคเกษตร และพื้นที่ชนบท

สำหรับคำถามว่าผู้บริโภคได้รับการปรับขึ้นราคาอาหารอีกร้อยละเท่าไรพบว่า ร้อยละ 29.8 รับผิดชอบต่อการปรับขึ้นราคาอีกร้อยละ 10 - 20 ร้อยละ 6.1 รับผิดชอบต่อการปรับขึ้นราคาอีกร้อยละ 20 - 30 และร้อยละ 2.2 รับผิดชอบต่อการปรับขึ้นราคาอีกร้อยละ 30 ขึ้นไป ขณะที่ ผู้บริโภคที่รับไม่ได้กับการปรับขึ้นราคาคิดเป็นร้อยละ 23.7 นอกจากนี้ ในส่วนของการสอบถามแนวทางปรับตัวของผู้บริโภคต่อการปรับขึ้นราคาในช่วงที่ผ่านมา มีผู้เลือกตอบ “หันไปเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาถูกลงกว่า” ร้อยละ 59.5 สูงที่สุด

ทั้งนี้ ปัจจุบัน กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) อยู่ระหว่างพิจารณาสร้างกลไกกำหนดราคาที่เหมาะสมภายหลังจากวัสดุทางการเกษตรปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้ กลไกดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความเข้าใจจากผู้บริโภค

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

18. รัฐบาลญี่ปุ่นให้การรับรอง J-Credit การปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งเป็นครั้งแรก (27 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 26 มกราคมที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นให้การรับรองเครดิตการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งเป็นครั้งแรกภายใต้ “ระบบ J Credit” ซึ่งเป็นระบบให้การรับรองเครดิตการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของญี่ปุ่น โดยเครดิตดังกล่าวสามารถซื้อขายระหว่างผู้ประกอบการเอกชนและสามารถคืนผลกำไรให้แก่เกษตรกรได้

การรับรองเครดิตในครั้งนี้สำหรับข้าวปีการผลิต 2566 พื้นที่การผลิตประมาณ 4,000 เฮกตาร์ (หรือ 25,000 ไร่) โดยเทคนิคการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งสามารถลดปริมาณการปล่อยก๊าซมีเทนได้ 12,289 ตัน (แปลงเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์)

ในวันเดียวกัน คณะกรรมการรับรองภายใต้ระบบ J Credit ได้ให้การรับรองเครดิตแก่บริษัทผู้ประสานงานจำนวน 3 ราย ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกับเกษตรกรที่ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ปลูกข้าวในจังหวัด Hokkaido และภูมิภาค Tohoku ทั้งนี้ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สามารถลดได้จะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเชิงพื้นที่และสภาพดินแต่เฉลี่ยแล้วคิดเป็น 3 ตันต่อเฮกตาร์ (หรือ 18.75 ตันต่อไร่)

บริษัทที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม Green Carbon (ตั้งอยู่ในเขต Chiyoda กรุง Tokyo) ได้รับการรับรองเครดิตจำนวน 6,220 ตัน โดยรับดำเนินการยื่นเอกสารและจำหน่ายเครดิตแทนเกษตรกรในภูมิภาค Tohoku ฯลฯ ประมาณ 120 ครัวเรือน และจะคืนผลกำไรให้เกษตรกรประมาณร้อยละ 60 – 70 ทั้งนี้ บริษัทฯ เปิดเผยว่า การจำหน่ายเครดิตจะดำเนินการหลังจากนี้และคาดว่าจะสร้างรายได้ให้เกษตรกร 6,000 - 7,000 เยนต่อพื้นที่ 10 ฮาร์ (หรือ 9,600 – 11,200 เยนต่อไร่) โดยจะส่งเสริมการจำหน่ายเครดิตของเกษตรกรในพื้นที่ให้แก่โรงงานผลิตคอมพิวเตอร์ในพื้นที่จังหวัด Nagano

นอกจากนี้ บริษัท FAIGA ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก Venture Lab ของสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ญี่ปุ่น (JA-Zenchu) และธนาคาร Norinchukin Bank ได้รับการรับรองเครดิตจำนวน 5,955 ตัน และบริษัท NTT Communications ได้รับการรับรองจำนวน 114 ตัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

19. ผลการทดลองของ TEPCO ไม่พบการสะสมของ Tritium ในร่างกายของปลา (29 มกราคม 2567)

บริษัท Tokyo Electric Power (TEPCO) เผยแพร่ผลการทดลองพิสูจน์ว่า ร่างกายของปลาลิ้นหมา (Hirame) ไม่มีการสะสมสารกัมมันตรังสี Tritium จากน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดจากโรงฟ้านิวเคลียร์ Fukushima-daiichi ที่จับคู่กับเนื้อเยื่อของสิ่งมีชีวิตหรือ Organically bound tritium (OBT) โดย TEPCO ได้มีการทดลองเลี้ยงปลาในน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดเพื่อพิสูจน์ข้อมูลในลักษณะเดียวกันที่มีการรายงานจากหน่วยงานวิจัย

ทั้งนี้ ในธรรมชาติ Tritium จะจับตัวกับออกซิเจนในรูปของน้ำเช่นเดียวกับไฮโดรเจน และที่ผ่านมามีหลายฝ่ายเข้าใจว่าหากสิ่งมีชีวิตได้รับ Tritium เข้าไปก็จะมีการจับตัวกับโปรตีนของกล้ามเนื้อและอยู่ในร่างกายนานขึ้นกว่าเดิม

ตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา TEPCO ได้เริ่มดำเนินการทดลองเลี้ยงปลาในน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดและเจือจางด้วยน้ำทะเลซึ่งมีความเข้มข้นของ Tritium ในระดับ 1,250 เบคเคอเรลต่อลิตร ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานการปล่อยน้ำปนเปื้อนฯ ลงสู่ทะเล โดยพบว่าระดับความเข้มข้นจะลดลงเหลือประมาณ 1,100 เบคเคอเรลต่อลิตรภายหลังปลาสิ้นหมาได้รับ Tritium เข้าไปแล้ว 24 ชั่วโมง ขณะที่ OBT ใช้เวลาในการก่อตัว โดยพบว่าระดับความเข้มข้นในตัวปลาอยู่ที่ประมาณ 200 เบคเคอเรลเมื่อผ่านไปแล้ว 250 วัน ซึ่งต่ำกว่าระดับความเข้มข้นของน้ำในตู้เลี้ยง จึงยืนยันได้ว่าร่างกายของปลาไม่มีการสะสม OBT

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

20. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพิ่มอีก 6 รายการ (30 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 29 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพิ่มอีก 6 รายการ เช่น พริกหยวก Gushichan ของสหกรณ์การเกษตร JA Okinawa ส่งผลให้ปัจจุบันญี่ปุ่นมีสินค้า GI รวม 138 รายการ

“พริกหยวก Gushichan” สามารถปลูกในโรงเรือนโดยไม่ต้องทำความร้อนในช่วงฤดูหนาวได้ จึงเป็นสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะที่ “กระเทียมดำ Aomori” มีการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ รวม 25 ประเทศ เนื่องจากความต้องการในประเทศเริ่มลดลง “ถั่ว Ohno” ของจังหวัด Kagawa มีขนาดเล็กกว่าถั่วปากอ้าทั่วไปแต่มีเปลือกบางและนิ่มกว่า “ฟักทอง Bizen Kurokawa” ของจังหวัด Okayama เป็นฟักทองพันธุ์ดั้งเดิมของประเทศญี่ปุ่น “ผัก Nishiwarabi” ของจังหวัด Iwate มีแกนน้อยกว่าผัก Warabi ทั่วไป แต่ซื้อขายในราคาที่สูงกว่า นอกจากนี้ “ปลาปักเป้า Awaji” ของจังหวัด Hyogo ก็ยังได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI ในครั้งนี้ด้วย

ในวันเดียวกัน Mr. Shoji MAITATE ผู้ช่วยรัฐมนตรี MAFF มอบใบรับรองการจดทะเบียนสินค้า GI ให้กับองค์กรผู้ผลิต ด้าน Mr. Katsuyuki SHIMA หัวหน้ากลุ่มผู้ผลิตผักของสหกรณ์การเกษตร JA Okinawa ระบุจะเดินหน้านำผลิตสินค้าที่มีจุดเด่นและหวังให้สินค้าดังกล่าวช่วยพัฒนาการเกษตรของจังหวัดฯ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

21. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นของญี่ปุ่นในปี 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (31 มกราคม 2566)

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่เมื่อวันที่ 30 มกราคมที่ผ่านมา พบว่า ในปี 2566 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นซึ่งคำนวณจากมูลค่าสินค้าเกษตรทั้งหมดหักออกด้วยมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปรวม 396,100 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ความต้องการของผู้ประกอบการร้านอาหารที่ฟื้นตัวประกอบกับเงินเยนที่อ่อนค่าส่งผลให้สินค้าเกษตรสำคัญ เช่น เนื้อโคและชาเขียว มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยถึงแม้ว่ามาตรการห้ามการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่นจะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าประมงชะลอตัวในช่วงครึ่งหลังของปี แต่มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นในภาพรวมขยายตัว ทั้งนี้ ในปี 2566 ญี่ปุ่นมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารรวม 1,454,700 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปี 2565

เมื่อพิจารณารายสินค้าพบว่า เนื้อโคมีมูลค่าส่งออก 57,800 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 การส่งออกไปยังฮ่องกงและไต้หวันขยายตัวเนื่องจากความต้องการผู้ประกอบการร้านอาหารเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ประกอบกับผู้ผลิตของญี่ปุ่นหันไปให้ความสำคัญกับตลาดต่างประเทศเนื่องจากความต้องการของตลาดในประเทศลดลง

ขณะที่ ชาเขียวซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกยุโรปและอเมริกาเป็นหลัก ในปี 2566 มีมูลค่าส่งออก 29,200 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 ขณะเดียวกัน สินค้าเกษตร เช่น สตรอเบอร์รี่ เริ่มติดตลาดภูมิภาคเอเชีย ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และข้าวก็มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นสูงสุดเช่นกันเนื่องจากราคาข้าวแคลิฟอร์เนียปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่ มูลค่าการส่งออกสินค้าประมงไปจีนที่ลดลงส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารในช่วงครึ่งหลังของปีลดลงเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นตั้งเป้าเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้ได้ 2 ล้านล้านบาทในปี 2568 และ 5 ล้านล้านบาทในปี 2573

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นใน 2566

รายการ	มูลค่า (100 ล้านบาท)	เทียบกับปี 2565 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมสินค้าแปรรูป)	9,064	+2
- อาหารแปรรูป	5,103	+1
- สินค้าเกษตรขั้นต้น	3,961	+4
-- สินค้าปศุสัตว์	1,321	+4
-- ธัญพืช	667	+7
-- ผักผลไม้	671	-1
-- อื่นๆ	1,301	+5
สินค้าป่าไม้	621	-3
สินค้าประมง	3,007	+0.1
รวม	14,547	+3

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

22. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรในปี 2566 เพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ (31 มกราคม 2567)

เมื่อวันที่ 30 มกราคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ดัชนีราคาด้านการเกษตรปี 2566 (ปี 2563 เท่ากับ 100) โดยดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรคิดเป็น 121.3 สูงที่สุดนับตั้งแต่มีการเก็บสถิติเมื่อปี 2494 ขณะเดียวกัน ดัชนีราคาปุ๋ยและอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้นประมาณร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับปี 2563 ขณะที่ ดัชนีราคาสินค้าเกษตรคิดเป็น 107.8 โดยอัตราขยายตัวต่ำกว่าอัตราขยายตัวของดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรค่อนข้างมาก สะท้อนให้เห็นว่าราคาสินค้าเกษตรไม่ได้สะท้อนต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น

ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรในภาพรวมปรับตัวสูงเกินกว่าดัชนีในปี 2565 (116.6) ที่เคยปรับตัวสูงที่สุดเนื่องจากเหตุความไม่สงบในยูเครน โดยถึงแม้ว่าดัชนีราคาปุ๋ยและอาหารสัตว์จะเริ่มปรับตัวลดลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง ดัชนีราคาปุ๋ยคิดเป็น 147 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.2 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยดัชนีราคาปุ๋ย NPK คิดเป็น 156.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.6 และปุ๋ยยูเรียคิดเป็น 197.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.8 ขณะที่ ดัชนีราคาอาหารสัตว์ คิดเป็น 145.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 ราคาอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลต่อความต้องการลูกพันธุ์สุสุสัตว์ โดยดัชนีราคาสัตว์สำหรับการทำปศุสัตว์ เช่น ลูกโค คิดเป็น 88.2 ลดลงร้อยละ 8 ดัชนีราคาสารเคมีทางการเกษตรคิดเป็น 112.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เครื่องมือทางการเกษตรคิดเป็น 105 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 และเมล็ดพันธุ์พืชคิดเป็น 6.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปี 2565

สำหรับดัชนีราคาสินค้าเกษตรคิดเป็น 107.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 ดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 87.4 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.4 ดัชนีราคาผักคิดเป็น 113.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์คิดเป็น 113.1 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.8 และดัชนีราคาผลไม้คิดเป็น 104.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับปี 2565

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News